

POSUDOK OPONANTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Fakulta sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave

Kandidát: Mgr. Martina Baránková, PhD.

Téma habilitačnej práce: Prístupy ku skúmaniu súcitu

Oponent: doc. Mgr. Monika Hricová, PhD.

Ústrednou témou tejto práce je pohľad na doterajšiu líniu vedeckého skúmania súcitu. Vychádza z prístupov, ktoré ho vnímajú ako emóciu, motiváciu alebo komplexný multidimenzionálny konštrukt. Od jeho pôvodu a teoretických východísk postupuje autorka k praktickým ukážkam výskumov, ktoré ilustrujú spôsoby skúmania jednotlivých aspektov súcitu. Cieľom práce bolo systematicky opísať jednotlivé oblasti, ktorým sa doteraz venoval celosvetový výskum. Aplikačná časť práce sa venuje najmä subjektívnym výpovediam o súcite a ich analýze; podnetom, ktorými je možné spoľahlivo vyvolať súcít, a tvárovým reakciám na súcitné podnety. Autorka tiež v závere navrhuje ďalšie aplikácie pre budúci výskum.

Habilitačná práca má formu už recenzovanej a vydanej monografie v rozsahu 68 strán. Predpokladám, že text vo forme monografie presahuje rozsah 68 strán pri prepočte na normostrany. Text je rozdelený do dvoch hlavných tém: *Teoretické východiská* a *Prístupy k skúmaniu súcitu*. Tie sú následne členené na jedenásť hlavných kapitol. Samotný zoznam použitej literatúry sa uvádza na 12. stranách.

Teoretické východiská predstavujú čitateľovi základné pojmy a koncepty skúmanej problematiky v širšom výskumnom, ale aj spoločenskom kontexte. Autorka porovnáva a predstavuje výsledky celosvetových výskumných zistení veľmi pútavým spôsobom, ktorému z odbornej stránky nie je čo vytknúť. Okrem toho zistenia iných autorov dopĺňa citáciami vlastných výskumných výstupov vo forme štúdií alebo konferenčných vystúpení. Autorka pracuje s literatúrou s hlbokým porozumením a prehľadom. Preukazuje dôkladnú teoretickú znalosť problematiky a prehľad v odbornej literatúre týkajúcej sa tejto témy.

Časť „Prístupy k skúmaniu súcitu“ ponúka ukážky výskumov, ktoré ilustrujú spôsoby skúmania jednotlivých aspektov témy práce. Text pokrýva oblasti výskumu súcitu od subjektívneho prežívania, cez podnety, ktoré ho vyvolávajú, a neverbálne prejavy súcitu až po automatické fyziologické reakcie s ním spojené. Tieto oblasti sú viac ako len kompilát prístupov. Naopak, autorka veľmi správne rozkrýva problematiku skúmania súcitu od jednoduchších dizajnov po komplexnejšie a zložitejšie prístupy. Výskumy iných autorov dopĺňa ukážkami z vlastných výskumných štúdií.

Autorka sa problematikou súcitu a sebasúcitu venuje dlhodobo, je autorkou a spoluautorkou 23 prác uvedených vo WoS na túto tému. Mínusom predloženej práce je, že autorka vlastné výskumy uvedené v texte minimalizovala len na krátke predstavenie cieľa a zhrnutie najdôležitejších zistení. Neponúka bližšie informácie o výskumnom výbere, metodológii, či štatistickom spracovaní dát. Pri štúdiách v spoluautorstve nie je zrejмый autorský podiel. Autorka takto cituje štúdie už odpublikované, kde si eventuálne vieme chýbajúce informácie dohľadať. Avšak uvádza aj svoje štúdie, ktoré sú v texte uvedené so statusom: v publikačnom procese.

Uvedené považujem za minimálne neštandardné v prípade psychologických kvalifikačných prác, kde zvykneme veľmi precízne posudzovať metodológiu výskumov autora. Okrem toho je to dôležité aj v súvislosti s aktuálnym trendom Otvorenej vedy v psychologickom výskume. Tu sa predpokladá otvorený prístup nie len k výsledkom, ale aj dátam. Habilitačné konanie poskytuje vhodný rámec na odbornú rozpravu k téme uvádzania detailov metodologických informácií a výsledkov v prípade citovaných publikovaných výstupov.

OTÁZKY:

1. Spresnite aktuálny stav štúdií, ktoré boli v posudzovanom texte uvedené pod „under review“ statusom.
2. Prosím autorku, aby reagovala na pripomienku týkajúcu sa hlavného mínusu práce v podobe uvádzania len zhrnutí najdôležitejších zistení vlastných štúdií.
3. Ostalo ešte niečo, po dvoch rokoch od uvedenia predloženej knihy, v danej téme nezodpovedané a akú výskumnú stratégiu by autorka zvolila?

ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE

Využitie konceptov súcitu a sebasúcitu presahuje akademický rozmer, zaujímavými aplikačnými oblasťami je napríklad psychoterapia alebo klinická psychológia.

Habilitačnú prácu „Prístupy ku skúmaniu súcitu“ habilitantky Mgr. Martina Baránková, PhD. **odporúčam** prijať na obhajobu a po úspešnej obhajobe a habilitačnej prednáške odporúčam udeliť vedecko-pedagogický titul docent v odbore habilitačného a inauguračného konania Psychológia.

V Košiciach 30.4.2026
doc. Mgr. Monika Hricová, PhD.